

Elizabeth Strout: Mitt namn är Lucy Barton

För två år sedan kom boken Olive Kitteridge på svenska. Den är även en hyllad tv-serie på HBO. Frances McDormand gör ett lysande porträtt av Olive: en barsk och vasstungad mattelärare. För ovanlighetens skull tycker jag att tv-serien är minst lika bra som boken. Bägge rekommenderas!

I våras kom Mitt namn är Lucy Barton. Lucy ligger på ett sjukhus i New York för komplikationer efter en relativt enkel operation. Hon ligger i sängen och tittar ut genom fönstret på New Yorks skyline och önskar att hon var en vanlig kvinna. Som barn var hon utstött och hånad, hungrig och smutsig. Hennes mamma och pappa var fattigast bland de fatti. De bråkade ständigt och hade inte ork att uppfostra sina barn.

Plötsligt sitter hennes mamma som hon nästan aldrig träffar, på besöksstolen. Mor och dotter börjar ett trevande samtal. De har bägge svårt att prata om känslor. Mamman tycker om att berätta historier om folk från byn och helst om kvinnor och deras olyckliga äktenskap.

Boken är en lågmäld berättelse om en mor-dotter-relation och en hyllning till New York. Utan sentimentalitet berättas om en förfärlig barndom och om hur Lucy bl.a. med hjälp av en snäll lärare trots allt lyckas skapa sig ett bra liv som vuxen.

Knut Hamsun: Svält

Mycket har skrivits om Knut Hamsuns bok om en ung skribent som irrar runt i Kristiania - nuvarande Oslo - och försöker få sina skrifter publicerade. Det behöver man inte bry sig om. Man kan kasta sig in i texten förutsättningslöst och följa med den stackars mannen när han irrar runt i en stad som tycks kall och ogästvänlig. Texten börjar så här: "Det var på den tiden jag gick omkring och svalt i Kristiania, denna förunderliga stad, som ingen lämnar utan att ha fått märken av den."

Berättaren har hamnat i en ond cirkel: Han kan inte skriva när han är hungrig och tjänar inga pengar till mat och hyra när han inte skriver. Han sätter krokben för sig själv med en stolthet som gränsar till idioti. När han har pengar kan han mycket väl ge dem till en tiggare. Han är patetisk och ömkansvärd men det finns någon slags humor i allt elände.

Svält är Knut Hamsuns debutroman och baserad delvis på hans eget liv innan han slog igenom. I upplagan från 2007 finns ett utförligt efterord och en karta över Oslo ca 1900.

Annie Proulx: Sjöfartsnytt

Vi förflyttar oss från 1800-talets Kristiania till nutidens minst lika kalla och ogästvänliga Newfoundland.

Quoye är en medelmåttig journalist i New York (en koppling till Mitt namn är Lucy Barton!) Hans fru omkommer i en bilolycka och för att komma över sorgen tar han sina två små döttrar och flyttar till släktens gamla ruckel längst ut på en klippa mot havet. Han blir reporter på ortens lokaltidning och sätts att bevaka båttrafiken i hamnen, därav titeln på boken.

I det karga landskapet kommer Quoye sakta på fötter, lär känna udda karaktärer och möts av stor mänsklig värme. Han skapar sig ett nytt liv för sin lilla familj och känner sig för första gången uppskattad och omtyckt.

Fina personporträtt och bra miljöskildring gör denna bok mycket läsvärd. Den hårda naturen kontrasterar mot den varma gemenskapen mellan invånarna. Beskrivningen av hur huset flyttades med rep över det frusna havet till sin nuvarande plats, stannar kvar i minnet och hoppet om en ny kärlek ger berättelsen en varm slutton.

